

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek oponenta práce

Práci předložila studentka: **Tereza Janičinová**

Studijní program: **Učitelství pro 1. stupeň ZŠ**

Název práce: **Vzdělávání a adaptace žáků z Ukrajiny na vybraném 1. stupni základní školy v Plzni**

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Markéta Zachová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Cíle předložené práce rozdělila diplomantka do dvou oblastí: zjistit sociální začlenění ukrajinských žáků do kolektivu třídy se zaměřením na jejich komunikační úroveň (tj. perspektiva žáků) a analyzovat výukové a didaktické postupy (z perspektivy učitelů a asistentů pedagoga). Pro bližší specifikaci a konkretizaci měla autorka oba cíle zpřesnit pomocí výzkumných otázek. S dílčími výhradami soudím, že avizovaných cílů se podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Diplomová práce má standardní teoreticko-výzkumný charakter. V teoretické části (cca 34 stran) autorka vymezuje klíčové pojmy, viz žák-cizinec, žák s odlišným mateřským jazykem atd. Následuje kapitola k prezentaci stávajícího systému podpory včetně systému podpůrných opatření. Oceňuji, že autorka doložila nejaktuálnější doporučené postupy a to ve vztahu k cílové skupině ukrajinských žáků viz např. dokument Lex Ukrajina. Další kapitoly se věnují projektové výuce, intervenčnímu programu a sociometrii. Tyto části mají pouze popisný charakter, vzhledem k velkému počtu využitých výzkumných nástrojů je považuji za nadbytečné, viz poznámka níže. Ve vztahu k záměru a cíli jsou teoretická východiska zpracována dostatečně. Autorka využila aktuálních a relevantních zdrojů včetně jednoho cizojazyčného zdroje.

K metodologické části mám následující připomínky a otázky včetně zhodnocení přínosů:

- Kladně hodnotím snahu využít více výzkumných technik a zajistit tak větší relevanci zjištěných dat a výpovědí. Na druhou stranu považuji za nadbytečné zpracování a analýzu projektových dnů (vydalo by na samostatnou diplomovou práci).
- Celkově je metodologická část zpracována poněkud nepřehledně. Kapitola 2. 1. 4 *Metodologie výzkumu* měla autorka rozdělit do dílčích částí/podkapitol. Není doložena charakteristika a zdůvodnění typu výzkumu.
- Chybí formulace výzkumných otázek.
- Postrádám charakteristiku, zdůvodnění a kritéria výběru ukrajinských žáků – prosím autorku o doložení u obhajoby.
- Chybí bližší charakteristika výzkumného souboru učitelů – co bylo hlavním kritériem při jejich výběru. Prosím autorku o doložení u obhajoby.
- Na straně 56 autorka zmiňuje rozhovor vedený se čtyřmi žáky. Struktura rozhovoru včetně jednotlivých otázek není nikde (ani v příloze) doložena. Byl rozhovor realizován? Prosím autorku o vyjádření.
- Oceňuji pečlivé zpracování postupu a vyhodnocení (prostřednictvím techniky kódování) v rámci rozhovorů s pedagogy.

Za přínos práce považuji deskripci zkušeností konkrétní školy při práci s žáky s odlišným mateřským jazykem v kontextu výjimečné situace (tj. migrační vlny z Ukrajiny z důvodu válečného konfliktu).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Po formální stránce neshledávám v práci zásadní nedostatky. Pouze řazení jednotlivých součástí výzkumu je poněkud nepřehledné a místy nelogické. Text vykazuje pouze dílčí terminologické a jazykové nepřesnosti. Práce s odbornými zdroji odpovídá požadavkům citační normy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Výběr tématu je vzhledem k událostem posledních let (migrační vlna žáků z Ukrajiny) velmi aktuální. Chválím autorku za to, že v textu zúročila svoje cenné zkušenosti z pedagogické praxe. Do textu se velmi pozitivně promítla i znalost prostředí školy a reálné využití nástrojů podpory žáků s odlišným mateřským jazykem. Určitým nedostatkem práce je předimenzovanost výzkumných nástrojů viz poznámky výše. Diplomovou práci Terezy Janičinové hodnotím předběžně známkou **velmi dobře**. Finální evaluace bude záviset na průběhu obhajoby.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

VELMI DOBŘE

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

- viz otázky, poznámky výše v textu
- *Prosím autorku, aby na základě realizovaného šetření a vlastních zkušeností stručně okomentovala a vyhodnotila stávající systém podpory žáků s odlišným mateřským jazykem. Poukázala na jeho přínosy, upozornila na případné rezervy a nedostatky.*

V Plzni dne 2. 6. 2024

Markéta Zachová